

Analysis of the Structures of the Sport Privatization Pattern in the Development of Iranian Championship Sports

Milad Yazdani Dehnavi

PhD student in Sports Management, Department of Physical Education and Sports Sciences, Mobarakeh Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

Hesam Eshraghi
Varnamkhasti*

Assistant Professor of Sports Management, Department of Physical Education and Sports Sciences, Mobarakeh Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

Seyed Gholamreza Jafari

Assistant Professor of Sports Management, Department of Physical Education and Sports Sciences, Mobarakeh Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

Abstract

The purpose of the present study was to analyze the structural model structures of sports privatization in the development of Iranian championship sports. The present study is descriptive and applied in terms of its implementation purpose, which was conducted as a survey. In the present study, data linkage was carried out through the compilation of items of the privatization scale in the development of Iranian championship sports. After identifying and extracting the indicators and defining the concept of privatization in the development of Iranian championship sports, a researcher-made questionnaire was designed. This questionnaire had 36 questions and included 8 components: international, economic, political, structural, infrastructural, supportive, legal, and executive and managerial; with a five-value Likert scale. The statistical population of the study consisted of all players and coaches in the field of championship sports in the country who were actively competing or coaching. Based on the studies of McGullum et al. (1996) and McGullum et al. (2001), the sample size in factor analysis is recommended to be 5 to 10 samples for each variable and about 300 samples in general; considering that the questionnaire consists of 36 questions; Therefore, the researcher selected 324 samples for this study, which were selected by simple random sampling from all over the country, and after distributing and collecting the questionnaires, 305 questionnaires were completed and were subjected to final analysis. In order to statistically describe the data, descriptive indicators were used, and for inferential analysis of the research data, Cronbach's alpha test was used to determine the internal consistency of the questionnaire questions and components, and exploratory factor analysis (EFA) and confirmatory factor analysis (CFA) based on the structural equation model were used based on the degree of relationship and T-Value was used to express the expansion of the general linear model (GLM) to determine the construct validity of the questionnaire. Data analysis was performed using statistical software (SPSS) version 27 and (10.2 LISREL) at a significance level of $P \leq 0.05$. The results showed that the implementation of privatization in the development of Iranian championship sports is appropriate in terms of fit indices and all questions and 8 components can be integrated in the development of Iranian championship sports. The total explained variance showed that the research items constitute 8 factors and these factors explain about 89.75% of the variance. The research components based on factor loading were respectively legal and executive (0.87), structural (0.84), political (0.81), infrastructural (0.74), economic (0.59), supportive (0.55), international (0.47) and managerial (0.42). These findings show that the highest priority in this regard is the legal-executive and structural components; therefore, a roadmap for the privatization of championship sports, focusing on legal and executive reforms, as well as the formation of a National Council for the Privatization of Championship Sports, consisting of representatives of the government and the private sector, is proposed to the country's policymakers in this area, including the Ministry of Sports and Youth and the National Olympic Committee.

Key words: Sports policymaking, Private sector investment, Sports structural model, Iranian championship sports.

* Corresponding Author: E-mail: hesam_eshraghi@iau.ac.ir

How to Cite: Yazdani Dehnavi M., Eshraghi Varnamkhasti H., Jafari S. Gh. Analysis of the Structures of the Sport Privatization Pattern in the Development of Iranian Championship Sports, Journal of Innovation in Sports Management, 2026; 5(1):105-121

Extended Abstract**Introduction**

Privatization has been regarded as one of the major reforms shaping modern economic systems and public management worldwide. In the sports context, it is considered a strategic approach to enhance efficiency, attract private investment, and reduce governmental financial burden. In Iran, sport privatization has been emphasized through constitutional principles (Article 44) and national vision documents (Iran's 2025 Outlook). Despite significant global success stories, the implementation of privatization in Iranian championship sports has faced legal, structural, and managerial challenges. Therefore, this research aimed to analyze and design a structural pattern of sport privatization in the development of Iranian championship sports, focusing on legal-executive and managerial dimensions as essential prerequisites for policy reform.

Methodology

The study adopted a descriptive–survey and applied design. After defining indicators and conceptual boundaries of privatization in sports development, a researcher-made questionnaire was developed, consisting of 36 items in eight components: international, economic, political, structural, infrastructural, supportive, legal–executive, and managerial. A five-point Likert scale was used ranging from “strongly agree” to “strongly disagree.”

The statistical population included 305 athletes and coaches currently active in championship-level sports across the country, selected through simple random sampling. The reliability of the questionnaire was assessed using Cronbach's alpha, and its construct validity was examined through Exploratory Factor Analysis (EFA) and Confirmatory Factor Analysis (CFA) based on Structural Equation Modeling (SEM) using LISREL 10.2 and SPSS 27 at a significance level of $P \leq 0.05$.

Findings

The obtained results demonstrated strong internal consistency among items and acceptable validity indices. Factor analysis revealed that the eight components jointly explained 89.75% of the total variance. The factor loadings were highest in legal–executive (0.87) and structural (0.84) components, indicating their dominant influence on the privatization process. Other components showed moderate to strong relationships: political (0.81), infrastructural (0.74), economic (0.59), supportive (0.55), international (0.47), and managerial (0.42). Model fitness indices confirmed adequacy through acceptable thresholds:

$\chi^2/df=3.31$, RMSEA=0.087, GFI=0.95, AGFI=0.98, NFI=0.92, CFI=0.94, IFI=0.91 $\chi^2/df = 3.31$, \; RMSEA = 0.087, \; GFI = 0.95, \; AGFI = 0.98, \; NFI = 0.92, \; CFI = 0.94, \; IFI = 0.91

All T-values exceeded 1.96, supporting the statistical significance of relationships between components and the overall model.

Discussion and Conclusion

The findings suggest that legal and executive reforms form the cornerstone of effective sport privatization in Iran. Structural restructuring of sports organizations, clearer legislation, transparent investment guidelines, and establishment of cooperative bodies between the public and private sectors are vital. Managerial efficiency and supportive infrastructures were identified as secondary but essential factors. The study also underlined the need for international benchmarking and learning from global models—such as those in Germany, Japan, and the UK—to improve governance and competitiveness in Iranian championship sports.

This study provides a validated and reliable structural pattern for sport privatization in Iran's championship sector. The confirmed eight-component model can serve as a roadmap for policymakers, particularly for the Ministry of Sports and Youth and the National Olympic Committee. The research recommends forming a National Council for Championship Sports Privatization, including representatives from both government and private organizations, to coordinate legislation, supervision, and investment strategies. Ultimately, implementing this model can advance efficiency, sustainability, and international standing of Iranian championship sports through systematic privatization.



تحلیل سازه های الگوی خصوصی سازی ورزشی در توسعه ورزش قهرمانی ایران

میلاد یزدانی دهنوی

دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مبارکه، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

حسام اشراقی ورنامخواستی*

استادیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مبارکه، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

سید غلامرضا جعفری

استادیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مبارکه، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

چکیده

هدف از پژوهش حاضر تحلیل سازه های الگوی ساختاری خصوصی سازی ورزشی در توسعه ورزش قهرمانی ایران بود. پژوهش حاضر از نوع توصیفی می باشد و به لحاظ هدف اجرای آن کاربردی است که بصورت پیمایشی انجام گردید. در پژوهش حاضر، اتصال داده ها از طریق تدوین گویه های مقیاس خصوصی سازی در توسعه ورزش قهرمانی ایران صورت گرفت. پس از شناسایی و استخراج شاخص ها و تعریف مفهوم خصوصی سازی در توسعه ورزش قهرمانی ایران، پرسشنامه محقق ساخته، طراحی شد. این پرسشنامه دارای ۳۶ سؤال و شامل ۸ مولفه بین المللی، اقتصادی، سیاسی، ساختاری، زیرساختی، حمایتی، قانونی و اجرایی و مدیریتی؛ با طیف پنج ارزشی لیکرت بود. جامعه آماری پژوهش را کلیه بازیکنان و مربیان حوزه ورزش قهرمانی کشور که به صورت فعال مشغول به رقابت و یا مربیگری بودند تشکیل دادند. بر اساس مطالعات مک گلوم و همکاران (۱۹۹۶) و مک گالوم و همکاران (۲۰۰۱) اندازه نمونه در تحلیل عاملی برای هر متغیر ۵ تا ۱۰ نمونه و بطور کلی حدود ۳۰۰ نمونه توصیه شده است؛ با توجه به اینکه پرسشنامه از ۳۶ سؤال تشکیل شده است؛ لذا محقق تعداد ۳۲۴ نمونه برای این پژوهش انتخاب نمود که به صورت تصادفی ساده از سراسر کشور انتخاب شدند و پس از توزیع و جمع آوری پرسشنامه ها در نهایت ۳۰۵ پرسشنامه کامل بود و مورد تجزیه و تحلیل نهایی قرار گرفت. به منظور توصیف آماری داده ها از شاخص های توصیفی و به منظور تجزیه و تحلیل استنباطی داده های تحقیق از آزمون آلفای کرونباخ برای تعیین همانی درونی سوالات پرسشنامه و مولفه ها و از تحلیل عاملی اکتشافی (EFA) و تأییدی (CFA) مبتنی بر مدل معادلات ساختاری بر اساس میزان رابطه و T-Value برای بیان بسط مدل خطی کلی (GLM) به منظور تعیین روایی سازه پرسشنامه استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزارهای آماری (SPSS) نسخه ۲۷ و (10.2 LISREL) در سطح معناداری $P \leq 0.05$ انجام گردید. نتایج نشان داد اجرای خصوصی سازی در توسعه ورزش قهرمانی ایران از لحاظ شاخص های برازش مناسب می باشد و تمامی سوالات و ۸ مؤلفه می توانند در توسعه ورزش قهرمانی ایران مجتمع شوند. کل واریانس تبیین شده نشان داد گویه های تحقیق ۸ عامل را تشکیل می دهند و این عامل ها در حدود ۸۹/۷۵ درصد واریانس را تبیین می کند. مولفه های پژوهش براساس بار عاملی به ترتیب شامل قانونی - اجرایی (۰/۸۷)، ساختاری (۰/۸۴)، سیاسی (۰/۸۱)، زیرساختی (۰/۷۴)، اقتصادی (۰/۵۹)، حمایتی (۰/۵۵)، بین المللی (۰/۴۷) و مدیریتی (۰/۴۲) بود. این یافته ها نشان می دهند که، در اولویت ترین ابعاد در این زمینه مولفه های قانونی - اجرایی و ساختاری می باشند؛ بنابراین تدوین یک نقشه راه خصوصی سازی ورزش قهرمانی با محوریت اصلاحات قانونی - اجرایی و ساختاری و همچنین تشکیل شورای ملی خصوصی سازی ورزش قهرمانی متشکل از نمایندگان دولت، بخش خصوصی به متولیان امر و سیاست گذاران این حوزه از جمله وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک پیشنهاد می گردد.

واژه های کلیدی: سیاست گذاری ورزشی، سرمایه گذاری بخش خصوصی، الگوی ساختاری ورزش، ورزش قهرمانی ایران.

* نویسنده مسئول: E-mail: hesam_eshraghi@iau.ac.ir

یزدانی دهنوی میلاد، اشراقی ورنامخواستی حسام، جعفری سید غلامرضا، تحلیل سازه های الگوی خصوصی سازی ورزشی در توسعه ورزش قهرمانی ایران، فصلنامه نواوری در مدیریت ورزشی، بهار ۱۴۰۵، ۱(۵): ۱۰۵-۱۲۱

مقدمه

یکی از مهم ترین مسائلی که در چند دهه اخیر پیش روی اقتصاددانان و دولت مردان قرار گرفته، بحث خصوصی سازی و توسعه بخش خصوصی و کاهش تصدی گری دولت است (پناهی و همکاران، ۱۴۰۲). خصوصی سازی به فرآیند انتقال مالکیت کسب و کارها، املاک یا خدمات دولتی به نهادهای خصوصی اشاره دارد. هدف از این فرآیند بهبود کارایی، کاهش بار اداری و افزایش سودآوری؛ با استفاده از ظرفیت ها و مهارت های بخش خصوصی است (گاندا^۱، ۲۰۲۳). همچنین باید بیان داشت که در طی این فرآیند، تصمیم گیری، از عوامل دولتی به بخش خصوصی منتقل می شود و به عنوان راهکاری برای افزایش کارایی اقتصادی و کاهش هزینه های دولتی قلمداد می شود (بلتراتی، بورتولوتی و کاساویو^۲، ۲۰۱۰). سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD) خصوصی سازی را یکی از مهم ترین ابزارهای اصلاح ساختار اقتصادی کشورها معرفی کرده است (رادیک، رواسی و مونیر^۳، ۲۰۲۱).

مأموریت اصلی خصوصی سازی، کاهش تصدی گری دولت، افزایش کارآمدی اقتصادی، جذب سرمایه گذاری و ارتقای کیفیت خدمات است. درواقع، خصوصی سازی کاهش نقش دولت در ارائه خدمات، کاهش یارانه های دولتی و مقررات زدایی بیشتر و انتقال خدمات از بخش دولتی به بخش خصوصی است (احمدی، امیرتاش و صفانیا، ۱۳۹۷). این فرآیند به دنبال ایجاد یک محیط رقابتی و بهبود کیفیت خدمات عمومی است (گاندا، ۲۰۲۳).

خصوصی سازی در کشورهای مختلف جهان به عنوان یک استراتژی کلیدی برای اصلاحات اقتصادی اجرا شده است. به عنوان مثال، در بریتانیا در دهه ۱۹۸۰، تلاش های قابل توجهی برای خصوصی سازی تحت رهبری نخست وزیر مارگارت تاچر انجام شد (رادیک، رواسی و مونیر، ۲۰۲۱). سیاست خصوصی سازی در جمهوری اسلامی ایران با تصویب قانون برنامه اول توسعه کشور مطرح شد. تبصره ۳۲ قانون برنامه اول توسعه کشور اهداف، سیاست ها و خط مشی هایی را مطرح می کرد که در برنامه اول به طور

مشخص حضور فعال تر بخش های غیر دولتی را در اقتصاد مورد توجه قرار داد (رابری، ۱۴۰۰). همچنین تدوین چشم انداز ۱۴۰۴ (۲۰۲۵ میلادی) در ایران، آغازی بود برای پذیرش انگاره رقابت جویی در سطح ملی، که برای نخستین بار در سال ۱۳۸۲ با پیشنهاد مجمع تشخیص مصلحت نظام و تایید مقام معظم رهبری، ابلاغ شد (سند چشم انداز ۱۴۰۴، ۱۳۸۲). پس از آن، اصل ۴۴ قانون اساسی به عنوان محور اصلی خصوصی سازی مطرح شده است (احمدی و نودهی، ۱۳۹۹).

کشور ما نیز در جمع کشورهایی است که از طرفداران خصوصی سازی می باشد. در این راستا حرکت هایی در صنایع مختلف صورت گرفته است که صنعت ورزش نیز از این مقوله مستثنی نیست (کرم زاده و نصیری، ۱۴۰۲). با توجه به تحولات اقتصادی فعلی در حوزه ورزش، مشخص است که شرایط فعلی باید تغییر کند و به خصوصی سازی توجه ویژه شود (رحمتی و همکاران^۴، ۲۰۲۰). محققان اعتقاد دارند که راهکار مناسب برای مقابله با شرایط اقتصادی بسیار دشواری که صنعت ورزش را احاطه کرده خصوصی سازی آن است. خصوصی سازی صنعت ورزش موجب خواهد شد تا دولت با کاهش هزینه هایی که هم اکنون گریبان گیر آن است؛ منابع صرفه جویی شده را در بخش های زیربنایی صنعت ورزش سرمایه گذاری کند (احمدی امیرتاش و صفانیا، ۱۳۹۷). خصوصی سازی در ورزش به دنبال افزایش مشارکت بخش خصوصی، بهبود کیفیت خدمات ورزشی، جذب سرمایه های داخلی و خارجی و کاهش بار مالی دولت است. تجربه کشورهایی همچون آلمان و ژاپن نشان داده است که واگذاری باشگاه ها و رویدادهای ورزشی به بخش خصوصی، موجب رشد همزمان اقتصادی و ارتقای سطح ورزش شده است (اسمولیانو و همکاران^۵، ۲۰۲۰). ورزش و اقتصاد با یکدیگر در تعامل اند؛ به طوری که دولت ها و شرکت های خصوصی با سرمایه گذاری در ورزش می توانند از منابع بسیار بهره مند شوند (کرم زاده و نصیری، ۱۴۰۲).

به طور کلی ورزش و میزان اهمیت سرمایه گذاری روی آن به یکی از عمده ترین چالش های دولت ها در هزاره سوم تبدیل شده است. توسعه ورزش از دغدغه های اصلی

¹ Ganda, S.

² Beltratti, A., Bortolotti, B., & Caccavaio, M.

³ Radić, M., Ravasi, D., & Munir, K.

⁴ Rahmati, S., et al.

⁵ Smolianov, P. et al.

هر دولتی از جمله جمهوری اسلامی ایران است (محمدی رئوف و همکاران، ۱۴۰۱). در حال حاضر صنعت ورزش، به عنوان یکی از شاخص‌های مهم توسعه یافتگی کشورها محسوب می‌شود (هادیان و همکاران^۱، ۲۰۲۰). منافع کلان ورزش بلاخص ورزش قهرمانی، موجب ترغیب سیاستگذاران به توسعه آن شده است. از این رو ورزش قهرمانی اهمیت یافته و کشورها به دنبال گسترش ورزش قهرمانی هستند (عیسی‌زاده، محمدی و امامی، ۱۴۰۰). موفقیت بین‌المللی ورزشکاران یک کشور در مسابقات بین‌المللی و المپیک عموماً وجهه و اعتبار آن کشور را در سطح جهانی افزایش می‌دهد (جمالی قراخلو، ۱۳۹۹). کسب عنوان در رویدادهای ورزشی بزرگ و بین‌المللی که کانون توجه بسیاری از کشورها است، می‌تواند شرایط فرهنگی و اجتماعی یک جامعه را تحت تأثیر قرار دهد. ایجاد استانداردهای بین‌المللی در این صنعت باعث رشد اقتصادی ورزش و تلاش گسترده برخی کشورها برای تمرکز و توسعه هویت ملی از طریق ورزش گردیده است (مورتون^۲، ۲۰۰۲).

مدیریت ورزشی به‌ویژه در بخش ورزش قهرمانی، با صنعتی شدن بیشتر ورزش در جهان امروز، با تغییرات متعددی روبه رو است. بنابراین باید با شیوه صحیح مدیریت، از فرصت‌های محیطی بهترین بهره را ببرد و نسبت به آشوب‌ها و رویدادهای متغیر دنیای ورزش عکس‌العمل مناسبی نشان دهد. ساختار اقتصادی جامعه تا حد زیادی بر کیفیت و کمیت ورزش قهرمانی تأثیرگذار بوده و با ایجاد بحران‌های اقتصادی و مشکلاتی از قبیل رکود و تورم، مدیریت اجرایی کشور، منابع را در زمینه عوامل ضروری‌تری نسبت به ورزش قهرمانی هزینه می‌کنند. در نتیجه ورزش در اولویت‌های بعدی قرار می‌گیرد (خرسندی فرد و همکاران، ۱۴۰۲). در کشور ما هم وزارت ورزش و جوانان همه ساله برای تربیت ورزشکاران و قهرمانان مورد نیاز جامعه ورزش کشور متحمل هزینه‌های هنگفتی می‌شود (عیسی‌زاده، محمدی و امامی، ۱۴۰۰). این وزارت خانه به عنوان متولی امر ورزش در کشور، از منابع خود برای بهبود و پیشرفت در حوزه ورزش و جوانان استفاده می‌کند (عمادی و همکاران،

۱۳۹۹). لیکن در این میان با توجه به مشکلاتی که پیش روی این وزارتخانه قرار گرفته، مباحثی از جمله واگذاری را در دستور کار خود قرار داده است. سازمان‌های خصوصی، سرمایه‌گذاری بیشتر و بهتری نسبت به بخش دولتی دارند و از طرفی آزادی عمل و انعطاف پذیری در بخش خصوصی سریع‌تر و با هدف پیشبرد آن بخش صورت می‌گیرد (رضائیان، ۱۳۹۹). در شرایط کنونی اکثر کشورها دریافته‌اند که بدون برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری صحیح؛ توسعه مسابقات قهرمانی و بهره‌برداری از مزایای مستقیم و غیرمستقیم آن امکان پذیر نیست. از این رو، ضرورت تدوین اهداف برنامه‌های راهبردی و عملیاتی مطرح می‌شود؛ تا از هرگونه اتلاف منابع مالی، انسانی، فیزیکی و اطلاعاتی خود جلوگیری کند (جمالی قراخلو، ۱۳۹۹).

در حوزه ورزش قهرمانی، خصوصی‌سازی می‌تواند بستری برای توسعه پایدار فراهم کند. سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها، تجهیزات، آموزش و حمایت از استعدادها از طریق بخش خصوصی، نه تنها عملکرد ورزشکاران را بهبود می‌بخشد بلکه به ارتقای شاخص‌های اجتماعی مانند سلامت عمومی، اشتغال‌زایی و انسجام اجتماعی کمک می‌کند (گرین و اوکلی^۳، ۲۰۰۱). خصوصی‌سازی در ورزش قهرمانی می‌تواند به توسعه پایدار کمک کند، زیرا با جذب سرمایه‌گذاری‌های خصوصی، امکانات و زیرساخت‌های ورزشی بهبود می‌یابند. این امر همچنین می‌تواند به افزایش رقابت و بهبود عملکرد ورزشکاران منجر شود (بهرامی، گودرزی و دهقان قهفرخی، ۱۴۰۰).

تقریباً تمام کشورهای دنیا، اهمیت زیادی به نقش و جایگاه خصوصی‌سازی در ورزش می‌دهند. اما خصوصی سازی به تنهایی در ورزش مفید و سودآور نیست و بدون وجود یک سری شرایط نمی‌توان پیش بینی کرد که تنها اجرای فرایند خصوصی‌سازی در ورزش سبب ایجاد منافع می‌شود (محمدی مغانی و قره خانی، ۱۳۹۷). اجرای خصوصی‌سازی در ورزش قهرمانی با موانعی مانند ضعف قوانین حمایتی، مشکلات فرهنگی و نگرش دولتی، نبود سرمایه‌گذاران پایدار، و خطر خصولتی‌سازی مواجه است. این چالش‌ها اگر مدیریت نشوند، نه تنها به توسعه ورزش

¹ Hadian, H., et al.

² Morton, R.H.

³ Green, M., & Oakley, B.

قهرمانی کمکی نمی‌کنند، بلکه می‌توانند موجب کاهش اعتماد عمومی و ناکامی سیاست‌های ورزشی شوند (بهرامی، گودرزی و دهقان قهفرخی، ۱۴۰۰). عدم آمادگی شرکت‌های دولتی برای رقابت و دخالت‌های سیاسی نیز از جمله چالش‌های اصلی در این زمینه به شمار می‌روند. همچنین، ضعف در مکانیسم‌های نظارتی و عدم شفافیت در فرآیند خصوصی‌سازی می‌تواند به ناکامی در تحقق اهداف خصوصی‌سازی منجر شود (اسلامی نژاد و همکاران، ۱۴۰۰).

بررسی ادبیات پژوهش نشان می‌دهد که به تقریب تمام کشورهای دنیا برای نقش و جایگاه خصوصی‌سازی در بخش ورزش اهمیت ویژه‌ای قائل هستند. به طور کلی دولت‌ها اقدام‌هایی را در این راستا انجام داده‌اند که نتایج آن مثبت بوده است (کرم زاده و نصیری، ۱۴۰۲). در کشور ما نیز تحقیقات متعددی در زمینه خصوصی‌سازی ورزش به انجام رسیده است. چالش اصلی در این بین، بحث اختلاف نظر بین برخی مدیران و سیاست‌گذاران ورزش چه در بخش دولتی و چه در بخش خصوصی می‌باشد. بسیاری خصوصی‌سازی در ورزش را دارای مزایای فراوان دانسته‌اند و آنرا امری ضروری می‌دانند که باید بی‌درنگ تحقق پذیرد. بابایی و سهیلی^۱، (۲۰۲۳) در مطالعه‌ای نشان دادند که خصوصی‌سازی نقش مهمی در توسعه مشارکت در ورزش دارد. سهرابی، محرم زاده، نقی زاده باقی و عزیزیان کهن^۲، (۲۰۲۳) به این نتیجه رسیدند که ورزش حرفه‌ای ایران در دو بخش درآمد و ورزش از عملکرد پایداری برخوردار نیست و با رویکرد جهانی، پیامدهای توسعه و آینده مطلوب ورزش حرفه‌ای ایران محقق خواهد شد. قراخانی و محمدی مغانی^۳، (۲۰۲۲) در پژوهشی به شناسایی و اولویت‌بندی نقش‌های چندگانه دولت در فرآیند خصوصی‌سازی ورزش پرداختند. آنها بیان کردند که دولت یک بخش تخصصی برای خصوصی‌سازی ورزش در ساختار وزارت ورزش ایجاد نماید.

در مقابل پژوهشگرانی نیز خصوصی‌سازی را در ورزش ایران و جهان دارای موانعی بیان کرده‌اند و یا نحوه اجرای آنرا دارای نارسایی‌هایی دانسته‌اند (سیدعلی، امامی و

موسوی، ۱۴۰۰؛ بهرامی، گودرزی و دهقان قهفرخی، ۱۴۰۰؛ احمدی و نودهی، ۱۳۹۹؛ رحمتی، یکتایار، خدامرادپور و احمدیه، ۲۰۲۰). پناهی و همکاران (۱۴۰۲)؛ نیز در مطالعه‌ای چالش‌های خصوصی‌سازی در ایران را مورد بررسی قرار دادند و بیان داشتند که نقش عوامل مدیریتی در سطح کلان و مولفه‌های مالی در خصوصی‌سازی بسیار اساسی است. بهرامی، گودرزی و دهقان قهفرخی (۱۴۰۰) در مطالعه‌ای خود به بررسی موانع واگذاری اماکن ورزشی با تاکید بر بند «ج» اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران پرداختند. همچنین احمدی و نودهی (۱۳۹۹) شش مولفه الزام اجرایی قبل از خصوصی‌سازی ورزش، از جمله: به روز کردن طرح جامع ورزش، توانمندسازی بخش خصوصی، نیروی انسانی توانمند، نظارت و کنترل، تشکیلات و ساختار و خدمات برشمردند که؛ در صورت برقرار نشدن عامل عدم اجرای مطلوب خصوصی‌سازی ورزش خواهند بود. و نیز رضایی (۱۳۹۹) بیان نمود که به نظر می‌رسد در شرایط موجود، ساختار صنعت ورزش کشور آمادگی لازم برای خصوصی‌سازی را ندارد و در همه ابعاد خود و با الهام از قوانین بالادستی نیاز جدی به مهندسی مجدد دارد.

با توجه به سهم چشمگیر ورزش قهرمانی در ترغیب عموم جامعه به بحث سلامت و ورزش و ضرورت استفاده از پتانسیل‌های موجود در بخش خصوصی در جهت بهبود شرایط ورزش قهرمانی کشور (زیرساخت‌ها، تجهیزات، رویدادها، تبلیغات و ...)، همچنین لزوم به‌روزرسانی تحقیقات در این زمینه؛ با توجه به پیشرفت‌های کنونی جهانی و توسعه تکنولوژی که سبب تغییرات بنیادین در زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و بین‌المللی شده است، ضرورت ارائه مدلی جامع و به‌روز در جهت اجرای خصوصی‌سازی در توسعه ورزش قهرمانی ایران موجب شد تا پژوهش حاضر در تلاش باشد تا ضمن تبیین شیوه اجرای خصوصی‌سازی در ورزش، مولفه‌های آنرا در زمینه ورزش قهرمانی مورد تحلیل قرار دهد. هدف اصلی این پژوهش دست یافتن به پاسخی برای این سوال می‌باشد که چه الگویی برای خصوصی‌سازی ورزشی در جهت توسعه ورزش قهرمانی ایران مناسب است، تا از این طریق بتواند مدل مفهومی را به نهادها و سازمان‌های دست‌اندرکار و سیاستگذاران کلان بلاخص وزرات ورزش

¹ Babaei, M., & Soheili, B.

² Sohrabi, Z., et al.

³ Gharehkhani, H., & Mohammadi Moghani, H.

و جوانان، فدراسیون‌های ورزشی و کمیته ملی المپیک به عنوان متولیان اصلی ورزش قهرمانی کشور ارائه دهد.

روش اجرای پژوهش

این پژوهش از نوع توصیفی می‌باشد و به لحاظ هدف اجرای آن کاربردی است که بصورت پیمایشی انجام گردید. در پژوهش حاضر، اتصال داده‌ها از طریق تدوین گویه‌های مقیاس خصوصی‌سازی در توسعه ورزش قهرمانی ایران صورت گرفت. پس از شناسایی و استخراج شاخص‌ها و تعریف مفهوم خصوصی‌سازی در توسعه ورزش قهرمانی ایران، پرسشنامه محقق ساخته، طراحی شد. پرسشنامه محقق ساخته دارای ۳۶ سؤال و شامل ۸ مولفه بین‌المللی، اقتصادی، سیاسی، ساختاری، زیرساختی، حمایتی، قانونی و اجرایی و مدیریتی؛ با طیف پنج ارزشی لیکرت بود. ابزار طراحی شده در مقیاس لیکرت و دارای گزینه‌های "کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم" بود. برای هرگویه پنج گزینه منظور شد که بار ارزشی آنها به ترتیب کاملاً موافقم ۵ تا کاملاً مخالفم ۱ بود. جامعه آماری تحقیق را کلیه بازیکنان و مربیان حوزه ورزش قهرمانی کشور که به صورت فعال مشغول به رقابت و یا مربیگری بودند تشکیل دادند. همچنین بر اساس مطالعات مک گلوم و همکاران (۱۹۹۶) و مک گالوم و همکاران (۲۰۰۱) اندازه نمونه در تحلیل عاملی براساس تعداد متغیرهای پنهان و آشکار و همچنین استناد به قوانین سرانگشتی قابل برآورد است. این مساله هم در تحلیل عاملی تاییدی و هم تحلیل عاملی اکتشافی از اهمیت بسیاری برخوردار است. همچنین حجم نمونه در روش تحلیل عاملی برای هر متغیر ۵ تا ۱۰ نمونه و بطور کلی حدود ۳۰۰ نمونه توصیه شده است (حبیبی و کلاهی، ۱۴۰۱). در این پژوهش با توجه به اینکه پرسشنامه از ۳۶ سؤال تشکیل شده است؛ لذا محقق تعداد ۳۲۴ نمونه برای این پژوهش انتخاب نمود. نحوه توزیع این نمونه‌ها در سراسر کشور به صورت تصادفی ساده انجام گرفت و پس از توزیع و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها در نهایت ۳۰۵ پرسشنامه کامل بود و مورد تجزیه و تحلیل نهایی قرار گرفت. به منظور توصیف آماری داده‌ها از شاخص‌های توصیفی و به منظور تجزیه و تحلیل استنباطی داده‌های تحقیق از آزمون آلفای کرونباخ برای تعیین همسانی درونی پرسشنامه و خرده مقیاس‌ها (مؤلفه‌ها) و از تحلیل

عاملی اکتشافی (EFA)^۱ و تاییدی (CFA)^۲ مبتنی بر مدل معادلات ساختاری بر اساس میزان رابطه و T-Value برای بیان بسط مدل خطی کلی GLM^۳ به منظور تعیین روایی سازه پرسشنامه استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای آماری SPSS نسخه ۲۷ و (10.2 LISREL) در سطح معناداری $P \leq 0.05$ انجام گردید.

یافته‌ها

جدول زیر نتایج جمعیت شناختی و ویژگی‌های دموگرافیک پاسخ دهندگان به پرسشنامه پژوهش را نشان می‌دهد.

داده‌های به دست آمده مربوط به جنسیت پاسخ دهندگان نشانگر آن است که ۱۲۳ نفر (۴۰/۳۲ درصد) را زنان و ۱۸۲ نفر (۵۹/۶۸ درصد) را مردان تشکیل دادند. همچنین در متغیر سن؛ ۸۵ نفر (۲۷/۸۶ درصد) رده سنی زیر ۲۰ سال، ۹۱ نفر (۲۹/۸۳ درصد) رده سنی ۲۱ تا ۳۰ سال، ۷۳ نفر (۲۳/۹۳ درصد) رده سنی ۳۱ تا ۴۰ سال و ۵۶ نفر (۱۸/۳۶ درصد) رده سنی ۴۱ سال و بیشتر تشکیل دادند. در متغیر شغل؛ ۱۴۰ نفر (۴۵/۹۰ درصد) شاغل مرتبط با حوزه ورزش قهرمانی، ۹۴ نفر (۳۰/۸۱ درصد) شاغل غیر مرتبط با حوزه ورزش قهرمانی و ۷۱ نفر (۲۳/۲۷ درصد) غیرشاغل بودند. در متغیر سابقه ورزشی؛ ۹۹ نفر (۳۲/۴۵ درصد) سابقه کمتر از ۱۰ سال، ۱۲۵ نفر (۴۰/۹۸ درصد) سابقه ۱۱ تا ۲۰ سال و ۸۱ نفر (۲۶/۵۵ درصد) سابقه بیشتر از ۲۱ سال فعالیت حرفه‌ای ورزش قهرمانی داشتند. در متغیر تحصیلات؛ ۱۷ نفر (۵/۵۷ درصد) دیپلم، ۴۸ نفر (۱۵/۷۳ درصد) فوق دیپلم، ۵۸ نفر (۱۹/۰۱ درصد) کارشناسی، ۱۱۹ نفر (۳۹/۰۱ درصد) کارشناسی ارشد و ۳۶ نفر (۲۰/۶۵ درصد) دکتری تشکیل دادند. و نیز در متغیر وضعیت مالی؛ ۸۷ نفر (۲۸/۵۲ درصد) وضعیت خوب، ۱۰۶ نفر (۳۴/۷۵ درصد) وضعیت متوسط و ۱۱۲ نفر (۳۶/۷۲ درصد) وضعیت ضعیف داشتند.

¹ Exploratory Factor Analysis

² Confirmatory Factor Analysis

³ Generalized Linear Model

جدول ۱- میزان فراوانی و درصد فراوانی متغیرهای جمعیت شناختی پژوهش

Table 1- Frequency and percentage of frequency of demographic variables of the study

متغیر جمعیت شناختی	خرده مقیاس‌های متغیر	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	زن	۱۲۳	۴۰/۳۲
	مرد	۱۸۲	۵۹/۶۸
سن	زیر ۲۰ سال	۸۵	۲۷/۸۶
	۲۱ تا ۳۰ سال	۹۱	۲۹/۸۳
	۳۱ تا ۴۰	۷۳	۲۳/۹۳
	۴۱ و بالاتر	۵۶	۱۸/۳۶
شغل	شاغل مرتبط با حوزه ورزش قهرمانی	۱۴۰	۴۵/۹۰
	شاغل غیر مرتبط با حوزه ورزش قهرمانی	۹۴	۳۰/۸۱
	غیرشاغل	۷۱	۲۳/۲۷
سابقه ورزشی	کمتر از ۱۰ سال	۹۹	۳۲/۴۵
	۱۱ تا ۲۰ سال	۱۲۵	۴۰/۹۸
	۲۱ و بالاتر	۸۱	۲۶/۵۵
مدرک تحصیلی	دیپلم	۱۷	۵/۵۷
	فوق دیپلم	۴۸	۱۵/۷۳
	کارشناسی	۵۸	۱۹/۰۱
	کارشناسی ارشد	۱۱۹	۳۹/۰۱
	دکتری	۶۳	۲۰/۶۵
وضعیت مالی	خوب	۸۷	۲۸/۵۲
	متوسط	۱۰۶	۳۴/۷۵
	ضعیف	۱۱۲	۳۶/۷۲
جمع کل		۳۰۵	۱۰۰

جدول ۲- نتایج بررسی روایی محتوایی

Table 2- Results of content validity study

شماره سوال	CVR	نتیجه	CVI	نتیجه
۱	۰/۸۱	تأیید	۰/۸۷	تأیید
۲	۰/۵۹	تأیید	۰/۷۹	تأیید
۳	۰/۷۳	تأیید	۰/۸۵	تأیید
۴	۰/۹۰	تأیید	۰/۹۵	تأیید
۵	۰/۶۷	تأیید	۰/۷۹	تأیید
۶	۰/۷۱	تأیید	۰/۸۰	تأیید
۷	۰/۷۸	تأیید	۰/۸۴	تأیید
۸	۰/۷۵	تأیید	۰/۸۷	تأیید
۹	۰/۸۰	تأیید	۰/۸۸	تأیید
۱۰	۰/۵۸	تأیید	۰/۷۹	تأیید
۱۱	۰/۶۶	تأیید	۰/۸۰	تأیید
۱۲	۰/۹۱	تأیید	۰/۹۴	تأیید
۱۳	۰/۶۸	تأیید	۰/۸۳	تأیید
۱۴	۰/۷۴	تأیید	۰/۸۶	تأیید
۱۵	۰/۷۶	تأیید	۰/۸۱	تأیید

شماره سوال	CVR	نتیجه	CVI	نتیجه
۱۶	۰/۸۶	تأیید	۰/۹۰	تأیید
۱۷	۰/۸۳	تأیید	۰/۸۷	تأیید
۱۸	۰/۷۹	تأیید	۰/۸۲	تأیید
۱۹	۰/۷۰	تأیید	۰/۸۶	تأیید
۲۰	۰/۶۵	تأیید	۰/۸۰	تأیید
۲۱	۰/۸۹	تأیید	۰/۸۱	تأیید
۲۲	۰/۷۵	تأیید	۰/۸۵	تأیید
۲۳	۰/۶۳	تأیید	۰/۷۹	تأیید
۲۴	۰/۶۶	تأیید	۰/۸۱	تأیید
۲۵	۰/۶۱	تأیید	۰/۸۰	تأیید
۲۶	۰/۷۲	تأیید	۰/۸۷	تأیید
۲۷	۰/۸۴	تأیید	۰/۸۹	تأیید
۲۸	۰/۶۵	تأیید	۰/۸۰	تأیید
۲۹	۰/۸۳	تأیید	۰/۹۰	تأیید
۳۰	۰/۹۰	تأیید	۰/۹۵	تأیید
۳۱	۰/۷۵	تأیید	۰/۸۲	تأیید
۳۲	۰/۷۷	تأیید	۰/۸۴	تأیید
۳۳	۰/۷۱	تأیید	۰/۸۳	تأیید
۳۴	۰/۵۸	تأیید	۰/۷۹	تأیید
۳۵	۰/۷۴	تأیید	۰/۸۶	تأیید
۳۶	۰/۸۰	تأیید	۰/۸۸	تأیید

تحلیل عاملی اکتشافی مرحله اول

با توجه به نتایج جدول ۳ مشخص می‌شود که تمامی پیش فرض‌های مورد نیاز و مربوط به استفاده از روش تحلیل عاملی رعایت شده است. آزمون کایزر-مایر-اولکین (KMO)^۱ شاخصی برای کفایت نمونه است. بر اساس آزمون مذکور می‌توان میزان تعلق متغیرها به یکدیگر (علیت عاملی) و در نتیجه مناسب بودن آن‌ها را برای تحلیل عاملی تشخیص داد و مناسب بودن هر متغیر را به تنهایی مشخص کرد. چنانچه مقدار این آزمون بیشتر از ۰/۶ باشد و مقدار Sig در قسمت آزمون Bartlett معنادار باشد، یعنی از ۰/۰۵ کوچک تر باشد. بدین شکل می‌توان گفت که حجم نمونه تحقیق کفایت لازم را دارد. با توجه به اینکه مقدار آزمون KMO برابر با ۰/۹۱۸ می‌باشد لذا قضاوت در مورد آن در حد عالی گزارش می‌شود. در آزمون کرویت بارلت، فرض همبستگی بین سوالات مورد

بررسی قرار می‌گیرد. با توجه به مقدار مجذور کای و سطح معناداری ($X^2=2935/580$ $P<0/001$) نتیجه گرفته می‌شود که بین سوالات همبستگی وجود دارد. از این رو ادامه و استفاده از سایر مراحل تحلیل عاملی جایز است.

جدول ۳- نتایج آزمون بارلت و کایزر مایر اولکین
Table 3- Results of Bartlett and Kaiser-Meyer-Olkin tests

مقدار	پیش فرض	
۰/۹۱۸	مقدار KMO (کفایت حجم نمونه)	
۲۹۳۵/۵۸۰	Approx.. Chi-Square	Bartlett's Test
۲۸	درجه آزادی df	
۰/۰۰۰	سطح معناداری Sig	

با توجه به نتایج "برآورد اولیه میزان اشتراک هر متغیر" مقادیر تمامی آن‌ها برابر با (۱) گزارش شد. در ستون واریانس عامل مشترک، اعداد درج شده نشان دهنده همبستگی با عامل بود. در منابع مختلف ملاک پذیرش همبستگی مشترک سوالات برابر با ۰/۳ و ۰/۵ گزارش

¹ Kaiser-Meyer-Olkin test

عاملی تاییدی، می‌توان اعتبار مقیاس‌های مورد استفاده توسط پژوهشگر را در تحقیق مورد تایید یا رد قرار داد. با توجه به نتایج روابط سوالات با مولفه‌ها مشخص شد روابط تمامی سوالات (۱) تا (۴) با مؤلفه بین‌المللی سوالات (۵) تا (۸) با مؤلفه اقتصادی، سوالات (۹) تا (۱۱) با مؤلفه سیاسی، سوالات (۱۲) تا (۱۶) با مؤلفه ساختاری، سوالات (۱۷) تا (۲۰) با مؤلفه زیر ساختی، سوالات (۲۱) تا (۲۵) با مؤلفه حمایتی، سوالات (۲۶) تا (۲۹) با مؤلفه قانونی و اجرایی، و سوالات (۳۰) تا (۳۶) با مؤلفه مدیریتی معنادار می‌باشد (جدول ۵).

بر اساس میزان رابطه و T-Value مؤلفه‌های هشت گانه با مفهوم اجرای خصوصی‌سازی ورزشی در توسعه ورزش قهرمانی ایران مشخص می‌شود که آماره t در کلیه مولفه‌ها بالاتر از ۱/۹۶ است و بنابراین؛ بین مؤلفه‌های بین‌المللی، (T-Value = ۱۲/۸۲، PC=۰/۴۷)، اقتصادی، (T-Value = ۸/۵۵، PC=۰/۸۱)، ساختاری، (T-Value = ۱۷/۵۹، PC=۰/۸۴)، زیرساختی، (T-Value = ۱۱/۷۸، PC=۰/۷۴)، حمایتی، (T-Value = ۱۰/۳۶، PC=۰/۵۵)، قانونی و اجرایی، (T-Value = ۱۵/۵۱، PC=۰/۸۷) و مدیریتی، (T-Value = ۱۹/۰۲، PC=۰/۴۲) با مفهوم الگوی ساختاری خصوصی‌سازی ورزشی در توسعه ورزش قهرمانی ایران رابطه معناداری وجود دارد.

نیکویی و برازش مدل

در جدول ۷ خلاصه ای از دامنه پذیرش معیارهای مختلف جهت سنجش نیکویی برازش مدل و همچنین نتایج مدل ارائه شده در این معیارها نشان داده شده است:

در آزمون‌های خوبی برازش تناسب مجموعه داده‌ها بررسی می‌شود که با توجه به نسبت X^2 به df (۳/۳۱) و ریشه میانگین مجذور خطای تقریبی (RMSEA)^۲ که برابر با ۰/۰۸۷ می‌باشد، بنابراین مدل ساختاری از برازش لازم برخوردار است. همچنین شاخص‌های (RMSR=۰/۰۵۶)^۳، (GFI=۰/۹۵)^۴، (AGFI=۰/۹۸)^۵، (NFI=۰/۹۲)^۶،

شده است. در پژوهش حاضر ملاک پذیرش بر مبنای ۰/۳ تعیین گردید. بنابراین همه سوالات جهت ادامه تحلیل مورد استفاده قرار گرفتند.

جدول ۴، مقادیر ویژه واریانس عامل‌ها و درصد واریانس تجمعی آن‌ها را نشان می‌دهد. توان پیشگویی این مدل بر اساس مجموع درصد واریانس تجمعی عامل‌ها برابر با ۸۹/۷۵ درصد است.

جدول ۴- نتایج بررسی سهم واریانس هر یک از مولفه‌ها
Table 4- Results of examining the variance contribution of each component

ردیف	نام مولفه	مربعات براهای استخراج شده	
		درصد واریانس	درصد واریانس تجمعی
۱	بین‌المللی	۱۱/۲۹	۱۱/۲۹
۲	اقتصادی	۱۴/۳۳	۲۵/۶۲
۳	سیاسی	۷/۰۲	۳۲/۶۴
۴	ساختاری	۱۰/۲۱	۴۲/۸۵
۵	زیرساختی	۷/۳۵	۵۰/۲
۶	حمایتی	۱۳/۷۸	۶۳/۹۸
۷	قانونی و اجرایی	۱۰/۵۱	۷۴/۴۹
۸	مدیریتی	۱۵/۲۶	۸۹/۷۵

نتایج تحلیل عاملی مولفه‌های اصلی همراه با چرخش واریماکس^۱ نشان داد که سوالات پرسشنامه در کل ۸۹/۷۵ درصد از کل واریانس را شامل می‌شود. نکته: از آنجایی که سوالات در هر کدام از مولفه‌های خود دارای بار عاملی بسیار بالایی بوده و در مولفه‌های دیگر بار عاملی کمتری داشتند، می‌توان گفت که روایی و اگر مورد تایید است.

تحلیل عاملی تأییدی

تحلیل عاملی تأییدی (CFA) به بررسی مدلی که در گام قبلی توسط تحلیل عاملی اکتشافی بررسی شده می‌پردازد و محقق قصد دارد، این تحلیل و مدل بدست آمده را تایید یا رد کند. عموماً زمانی که شما می‌خواهید از مقیاس‌های از پیش ساخته استفاده کنید، برای بررسی روایی مقیاس از تحلیل عاملی تأییدی استفاده می‌شود. این روش متغیرهایی را که در مدل بدست آمده موثر است را، شناسایی می‌کند و متغیرهای فرعی را حذف می‌کند. در مجموع با استفاده از مدل‌های بدست آمده از تحلیل

^۲ Root means square Error of Approximation

^۳ Root Mean Square Residual

^۴ Goodness of Fit Index

^۵ Adjusted Goodness of Fit Index

^۶ Normed Fit Index

^۱ Variable Maximization

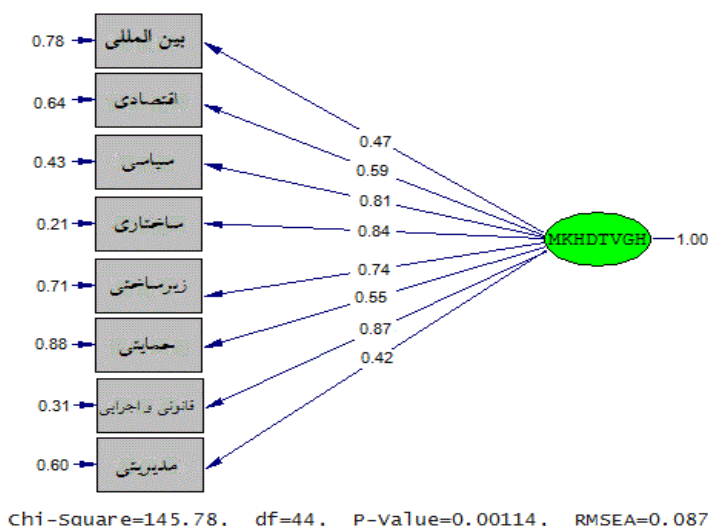
جدول ۵- نتایج پس از چرخش واریماکس الگوی ساختاری خصوصی سازی ورزشی در توسعه ورزش قهرمانی ایران
Table 5- Results after Varimax rotation of the structural model of sports privatization in the development of Iranian championship sports

مدیریتی	قانونی و اجرایی	حمایتی	زیرساختی	ساختاری	سیاسی	اقتصادی	بین المللی	فاکتور گویه
							۰/۷۳۸	Q1
							۰/۶۵۴	Q2
							۰/۷۱۱	Q3
							۰/۶۶۹	Q4
						۰/۷۲۵		Q5
						۰/۶۲۳		Q6
						۰/۸۵۳		Q7
						۰/۶۰۲		Q8
					۰/۶۸۸			Q9
					۰/۷۵۰			Q10
				۰/۴۷۵	۰/۷۳۳			Q11
				۰/۸۷۶				Q12
				۰/۷۸۳				Q13
				۰/۶۲۸				Q14
				۰/۶۶۶				Q15
				۰/۶۴۸				Q16
			۰/۷۲۴					Q17
			۰/۷۱۷					Q18
			۰/۷۵۱					Q19
			۰/۷۰۳					Q20
		۰/۷۵۶						Q21
		۰/۶۳۹						Q22
		۰/۷۲۲						Q23
		۰/۷۰۴						Q24
		۰/۶۹۹						Q25
	۰/۷۴۱							Q26
	۰/۷۰۵							Q27
	۰/۶۷۷							Q28
	۰/۶۳۴							Q29
۰/۷۰۹								Q30
۰/۸۹۷								Q31
۰/۷۰۱								Q32
۰/۷۵۰								Q33
۰/۷۴۳								Q34
۰/۶۸۷								Q35
۰/۶۵۰								Q36

جدول ۶- رابطه بین مولفه‌ها با مفهوم مدل ساختاری خصوصی سازی در توسعه ورزش قهرمانی ایران

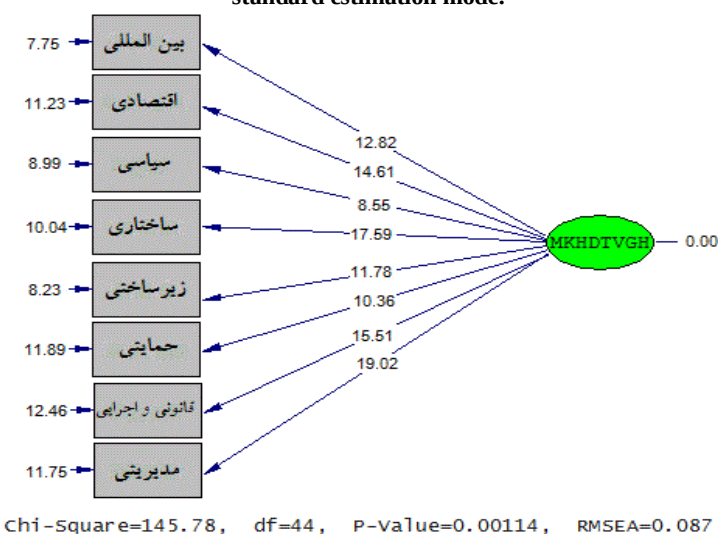
Table 6- Relationship between components and the concept of the structural model of privatization in the development of Iranian championship sports

ردیف	مولفه ها	مفهوم	بارعاملی	خطای استاندارد	ضریب تعیین	T-Value	نتیجه
۱	بین المللی	اجرای خصوصی سازی در توسعه ورزش قهرمانی	۰/۴۷	۷/۹۷	۰/۵۴	۱۲/۸۲	تایید
۲	اقتصادی		۰/۵۹	۱۳/۳۶	۰/۷۷	۱۴/۶۱	تایید
۳	سیاسی		۰/۸۱	۶/۵۱	۰/۶۳	۸/۵۵	تایید
۴	ساختاری		۰/۸۴	۳/۴۲	۰/۲۵	۱۷/۵۹	تایید
۵	زیرساختی		۰/۷۴	۱۱/۴۸	۰/۴۴	۱۱/۷۸	تایید
۶	حمایتی		۰/۵۵	۵/۸۶	۰/۳۲	۱۰/۶۳	تایید
۷	قانونی و اجرایی		۰/۸۷	۴/۰۲	۰/۸۱	۱۵/۵۱	تایید
۸	مدیریتی		۰/۴۲	۱۸/۲۴	۰/۶۹	۱۹/۰۲	تایید



شکل ۱- مدل اندازه گیری الگوی خصوصی سازی ورزشی در توسعه ورزش قهرمانی ایران در حالت تخمین استاندارد.

Figure 1- Measuring model of sports privatization pattern in the development of Iranian championship sports in standard estimation mode.



شکل ۲- مدل اندازه گیری الگوی خصوصی سازی ورزشی در توسعه ورزش قهرمانی ایران در حالت معنی داری.

Figure 2- Measuring model of sports privatization pattern in the development of Iranian championship sports in a significant state.

($CFI=0/94$)^۱ و ($IFI=0/91$)^۲ برازش مدل را تأیید کردند. در مجموع هشت شاخص تناسب مدل را تأیید کردند، بنابراین مدل اجرای خصوصی سازی در توسعه ورزش قهرمانی ایران از لحاظ شاخص های برازش مناسب می باشد و تمامی ۳۶ سؤال و ۸ مؤلفه مطرح شده می توانند در مدل ساختاری اجرای خصوصی سازی در توسعه ورزش قهرمانی ایران مجتمع شوند.

بحث و نتیجه گیری

از جمله چالش های رایج در بسیاری از مطالعات این است که طراحی و تعیین روایی و پایایی ابزارهای جمع آوری داده ها زمان بر و پرهزینه است. بنابراین، داشتن پرسشنامه ای که روایی و پایایی آن اثبات شده باشد، به محققان این امکان را می دهد که تحقیقات را با سرعت بیشتر و هزینه بسیار کمتری انجام دهند. عدم وجود یک ابزار جامع اندازه گیری مناسب جهت بررسی ویژگی های خصوصی سازی ورزشی در توسعه ورزش قهرمانی کشور که قابلیت اطمینان و اعتبار قابل قبولی داشته باشد بلاخص در جهت سیاست گذاری و برنامه ریزی نقشه راه ورزش قهرمانی کشور، توسط متولیان امر و سیاست گذاران کلان، ضروری می باشد؛ لذا هدف از انجام این پژوهش ارائه و تحلیل سازه های الگوی جامع خصوصی سازی ورزشی در راستای توسعه ورزش قهرمانی ایران بود.

در مطالعه حاضر از نظرات ۱۵ تن از متخصصین این حوزه به منظور تعیین روایی صوری و محتوایی استفاده گردید. همچنین با استفاده از مدل پیشنهادی لاوشه (۱۹۷۵) مشخص شد که حد قابل قبول در شاخص CVR برای تمامی سؤالات بالاتر از ۰/۴۹ و در شاخص CVI بر اساس نظر والتز و باسل (۱۹۸۱) برای تمامی سؤالات برابر یا بالاتر از ۰/۷۹ می باشد. در نتیجه بر طبق نتایج به دست آمده روایی محتوایی تمامی سؤالات مورد تأیید قرار گرفت. در بخش تحلیل عاملی اکتشافی نیز پیش فرض هایی وجود داشت؛ از جمله نتایج آزمون کایزر-مایر-اولکین (KMO) که شاخصی برای کفایت نمونه است. بر طبق نتایج آزمون مذکور مقدار آن برابر با ۰/۹۱۸ گزارش شد که در نتیجه قضاوت در مورد آن در حد عالی گزارش

می شود. همچنین مقدار آزمون Bartlett ($P<0/001$) گفت بین سؤالات همبستگی لازم وجود داشته و نشان دهنده تأمین شرایط لازم برای انجام تحلیل عاملی در مطالعه حاضر است.

در این مطالعه، پژوهشگر جهت دستیابی به عامل های مستقل از روش چرخش متعامد نوع واریماکس جهت سهولت تفسیر عامل استفاده کرد. بار عاملی هر سوال در ماتریس دوران یافته باید حداقل ۰/۳، و هریک از عامل ها دارای حداقل ۳ گویه باشد (تاباچونیک^۳، ۲۰۰۷). شاخص های ملاک کایزر و درصد واریانس نیز جهت تعیین مجموع مؤلفه های تشکیل دهنده پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفتند. براساس ملاک کایزر مؤلفه های تشکیل دهنده پرسشنامه باید دارای ارزش ویژه بالاتر از یک می بودند؛ در نتیجه پس از تحلیل مؤلفه های اصلی در نهایت هشت عاملی بودن پرسشنامه الگوی خصوصی سازی ورزشی در توسعه ورزش قهرمانی ایران تأیید گردید. همچنین با توجه به واریانس عامل مشترک، می توان همبستگی بالای مولفه های پژوهش را بیان نمود (براساس مبنای پذیرش ۰/۳ در پژوهش). سؤالات پرسشنامه در مجموع به میزان ۸۹/۷۵ درصد از کل واریانس را شامل شدند که این درصدهای واریانس ها برای مولفه بین المللی ۱۱/۲۹، اقتصادی ۱۴/۳۳، سیاسی ۷/۰۲، ساختاری ۱۰/۲۱، زیرساختی ۷/۳۵، حمایتی ۱۳/۷۸، قانونی و اجرایی ۱۰/۵۱ و مولفه مدیریتی ۱۵/۲۶ بود.

نتایج مدل پژوهش در حالت معناداری و استاندارد نیز نشان داد که مقادیر T-Value در کلیه مولفه ها بالاتر از میزان مشخص شده ۱/۹۶ بود و بنابراین که هر ۳۶ سؤال در حد بالایی توانستند پیشگوی معناداری برای مولفه های خود باشند. نتیجتاً کلیه ۳۶ سوال پژوهش سبب تأیید ساختار نظری پرسشنامه الگوی خصوصی سازی ورزشی در توسعه ورزش قهرمانی ایران شدند. همچنین مقادیر ارائه شده (T-Value) در پژوهش نشان دهنده روایی بیرونی مناسب، و مقادیر برآورد روابط، روایی درونی سؤالات را مورد تایید قرار می دهند. همچنین جهت سنجش برازش نیکویی مدل پژوهش از معیارهای متعددی بهره برده شد.

¹ Comparative Fit Index

² Incremental Fit Index

³ Tabachnick, B. G.

می‌باشد. پیشنهاد عملیاتی در این زمینه، اصلاح ساختار وزارت ورزش و فدراسیون‌ها در جهت کاهش بوروکراسی، ایجاد پنجره واحد سرمایه‌گذاری ورزشی، و تفویض اختیار بیشتر به استان‌ها و بخش خصوصی می‌باشد. این نتایج با پژوهش‌های کرم‌زاده و نصیری (۱۴۰۲) و رضایی (۱۳۹۹) همسو می‌باشد.

مؤلفه سیاسی

یافته کاربردی: سیاست‌گذاری‌های متغیر و وابستگی ورزش قهرمانی به تصمیمات کوتاه‌مدت دولت‌ها موجب بی‌ثباتی سرمایه‌گذاری خصوصی می‌شود. پیشنهاد عملیاتی در این زمینه، تدوین سیاست‌های کلان پایدار با افق ۱۰ ساله در شورای عالی ورزش کشور و الزام دولت‌ها به تبعیت از آن می‌باشد. این نتایج با پژوهش رحمتی و همکاران (۲۰۲۰) همسو می‌باشد.

مؤلفه زیرساختی

یافته کاربردی: کمبود زیرساخت‌های ورزشی استاندارد یکی از موانع جدی جذب سرمایه‌گذاران خصوصی در ورزش قهرمانی است. پیشنهاد عملیاتی در این زمینه، استفاده از قراردادهای BOT^۱ (تامین مالی پروژه‌های بزرگ بین دولت و بخش خصوصی) و مشارکت عمومی-خصوصی برای احداث سالن‌ها، کمپ‌های تمرینی و آکادمی‌های ورزشی قهرمانی می‌باشد. این نتایج با پژوهش بابایی و سهیلی (۲۰۲۳) همسو می‌باشد.

مؤلفه اقتصادی

یافته کاربردی: خصوصی‌سازی بدون انگیزه‌های اقتصادی پایدار، برای سرمایه‌گذاران جذابیت کافی ندارد. پیشنهاد عملیاتی در این زمینه، طراحی بسته‌های تشویقی شامل معافیت‌های مالیاتی، یارانه‌های هدفمند و تسهیلات بانکی ویژه باشگاه‌های خصوصی فعال در حوزه ورزش قهرمانی می‌باشد. این نتایج با پژوهش پناهی و همکاران (۱۴۰۲) همسو می‌باشد.

با توجه به نسبت X^2 به df (۳/۳۱) و ریشه میانگین مجذور خطای تقریبی (RMSEA) که برابر با ۰/۰۸۷ می‌باشد، بنابراین مدل ساختاری از برازش لازم برخوردار بود. در نهایت شاخص‌های (RMSR=۰/۰۵۶)، (GFI=۰/۹۵)، (AGFI=۰/۹۸)، (NFI=۰/۹۲)، (CFI=۰/۹۴) و (IFI=۰/۹۱) برازش مدل را تأیید کردند. یافته‌های این پژوهش نشان داد که خصوصی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران، دارای ابعاد چندگانه و پیچیده‌ای است که نمی‌توان آن را صرفاً در چارچوب اقتصادی یا ساختاری محدود کرد. شناسایی و اولویت‌بندی هشت مؤلفه پژوهش به ترتیب با بارهای عاملی: قانونی و اجرایی (۰/۸۷)، ساختاری (۰/۸۴)، سیاسی (۰/۸۱)، زیرساختی (۰/۷۴)، اقتصادی (۰/۵۹)، حمایتی (۰/۵۵)، بین‌المللی (۰/۴۷) و مدیریتی (۰/۴۲) نشان داد که توسعه ورزش قهرمانی نیازمند نگاهی نظام‌مند و تلفیقی به فرآیند خصوصی‌سازی است. تمایز این تحقیق نسبت به مطالعات پیشین در آن است که نخستین بار ابزار بومی و معتبر برای سنجش ابعاد خصوصی‌سازی ورزش قهرمانی ارائه شده و علاوه بر آن، وزن و اهمیت نسبی هر مؤلفه در مدل نهایی تعیین گردیده است. در ادامه، بر اساس یافته‌های پژوهش، نتایج کاربردی و پیشنهادهای عملیاتی برای هر مؤلفه ارائه می‌شود:

مؤلفه قانونی و اجرایی

یافته کاربردی: قوانین و مقررات شفاف، پیش‌نیاز اصلی موفقیت خصوصی‌سازی ورزش قهرمانی هستند. ضعف در تدوین و اجرای قوانین باعث خصولتی شدن و ناکامی در تحقق اهداف خصوصی‌سازی می‌شود. پیشنهاد عملیاتی در این زمینه، بازنگری در قوانین برطبق اصل ۴۴ قانون اساسی و تدوین آیین‌نامه‌های تخصصی برای واگذاری اماکن ورزشی با نظارت دقیق مجلس و قوه مجریه؛ همچنین ایجاد نهاد مستقل نظارت بر اجرای خصوصی‌سازی ورزشی می‌باشد. این نتایج با پژوهش‌های بهرامی، گودرزی و دهقان قهفرخی (۱۴۰۰) و رضایی (۱۳۹۹) همسو می‌باشد.

مؤلفه ساختاری

یافته کاربردی: ناکارآمدی ساختار حاضر اداری ورزش کشور مانع بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های بخش خصوصی

¹ Build operate transfer

مؤلفه حمایتی

یافته کاربردی: حمایت ناکافی نهادهای دولتی و عمومی از بخش خصوصی، مانع رشد پایدار ورزش قهرمانی می‌شود. پیشنهاد عملیاتی در این زمینه، ایجاد صندوق حمایت از سرمایه‌گذاری ورزشی با مشارکت دولت و بخش خصوصی و تضمین بازگشت سرمایه برای پروژه‌های کلان ورزشی می‌باشد. این نتایج با پژوهش احمدی و نودهی (۱۳۹۹) همسو می‌باشد.

مؤلفه بین‌المللی

یافته کاربردی: تعاملات بین‌المللی ورزشی فرصت مهمی برای توسعه خصوصی‌سازی در ورزش قهرمانی است که تاکنون کمتر مورد توجه قرار گرفته است. پیشنهاد عملیاتی در این زمینه، جذب اسپانسرهای خارجی، توسعه دیپلماسی ورزشی و انتقال دانش مدیریتی از کشورهایی با تجربه موفق در خصوصی‌سازی ورزش می‌باشد. این نتایج با پژوهش سهرابی و همکاران (۲۰۲۳) همسو می‌باشد.

مؤلفه مدیریتی

یافته کاربردی: ضعف در مدیریت حرفه‌ای و دانش‌بنیان باشگاه‌ها، مانع تحقق کامل خصوصی‌سازی ورزش قهرمانی است. پیشنهاد عملیاتی در این زمینه، آموزش مدیران ورزشی در حوزه مدیریت کسب‌وکار، ایجاد نظام ارزیابی عملکرد و گواهی‌نامه حرفه‌ای برای مدیران باشگاه‌های خصوصی می‌باشد. این نتایج با پژوهش‌های قراخانی و محمدی مغانی (۲۰۲۲) و پناهی و همکاران (۱۴۰۲) همسو می‌باشد.

در مورد جمع‌بندی و نوآوری پژوهش می‌توان بیان داشت که؛ این پژوهش با ارائه مدلی جامع و بومی، توانست خلأ موجود در ادبیات خصوصی‌سازی ورزش قهرمانی ایران را پر کند. بر خلاف مطالعات گذشته که بیشتر به موانع یا ضرورت‌های کلی خصوصی‌سازی پرداخته بودند، تحقیق حاضر با اعتبارسنجی علمی ابزار، اولویت‌بندی مؤلفه‌ها و ارائه پیشنهادها کاربردی، مسیر عملیاتی برای سیاست‌گذاران و مدیران فراهم کرده است. نوآوری اصلی این پژوهش در ترکیب دو بعد «سنجش علمی» و «کاربرد مدیریتی» است که می‌تواند الگویی برای تحقیقات آینده

در سایر حوزه‌های ورزش و حتی صنایع مشابه باشد. همچنین ارائه یک ابزار معتبر و پایا برای سنجش و اولویت‌بندی مؤلفه‌های خصوصی‌سازی ورزشی در توسعه ورزش قهرمانی در ایران است؛ چیزی که در تحقیقات گذشته کمتر مورد توجه قرار گرفته بود. این نتایج به سیاست‌گذاران این امکان را می‌دهد که منابع محدود را هدفمند تخصیص دهند. پژوهش حاضر یک ابزار بومی و جامع با ۳۶ شاخص و ۸ بعد طراحی کرده است که می‌تواند به عنوان مرجع معتبر برای ارزیابی آمادگی خصوصی‌سازی در ورزش قهرمانی ایران مورد استفاده متولیان امر و سیاست‌گذاران کلان ورزش قهرمانی کشور من جمله وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک قرار گیرد.

ازجمله پیشنهادات این پژوهش می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. تدوین یک نقشه راه خصوصی‌سازی ورزش قهرمانی با محوریت اصلاحات قانونی و اجرایی.
 ۲. ایجاد مشوق‌های سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی در حوزه زیرساخت‌ها و تجهیزات ورزشی.
 ۳. تشکیل شورای ملی خصوصی‌سازی ورزش قهرمانی متشکل از نمایندگان دولت، بخش خصوصی و کمیته ملی المپیک.
 ۴. استفاده از دیپلماسی ورزشی برای جذب سرمایه‌گذاران و حامیان مالی خارجی.
- با توجه به نتایج این تحقیق و محدودیت‌های موجود، مسیرهای متعددی برای پژوهش‌های آینده قابل ترسیم است:
۱. مطالعات تک‌رشته‌ای و مقایسه‌ای: تحلیل خصوصی‌سازی در رشته‌های ورزشی خاص (مانند فوتبال، کشتی یا والیبال) و مقایسه آن با یکدیگر، به درک تفاوت‌ها و نیازهای اختصاصی هر رشته کمک خواهد کرد.
 ۲. بررسی اثر خصوصی‌سازی بر عملکرد ورزشی: پژوهش‌های آینده می‌توانند رابطه بین خصوصی‌سازی و شاخص‌های عملکردی ورزشکاران قهرمانی (مانند مدال‌آوری، رکوردشکنی و ارتقای رتبه جهانی) را تحلیل کنند.

- necessary before privatization of sports. *Sports Management Studies*, 10(50), 37-62. <https://doi.org/10.22089/smrj.2018.4652.1892> (In Persian)
- Babaei, M., & Soheili, B. (2023). The Role of Privatization in the Development of Public Sports Participation. *Journal of New Studies in Sport Management*, 4(2), 778-788. doi:10.22103/jnssm.2023.21045.1171
- Bahrani, H., Goodarzi, M. and Dehghan Ghahfarokhi, A. (2022). Obstacles to the transfer of sports facilities with emphasis on paragraph c of Article 44 of the Constitution of the Islamic Republic of Iran. *Applied Research of Sport Management*, 10(3), 11-22. doi: 10.30473/arism.2022.8532 (In Persian)
- Beltratti, A., Bortolotti, B., & Caccavaio, M. (2010). Fiat privatization: The non-tradable share reform and stock market fundamentals in China. Available at <https://www.researchgate.net/publication/228595297> [Accessed 12 June 2017].
- Emadi, S., Amir Hosseini, S. E., & hamidi, M. (2020). Developing a Strategic Plan for Human Resources Management at the Ministry of Sports and Youth. *Journal of New Approaches in Educational Administration*, 11(42), 1-26. Doi: 20.1001.1.20086369.1399.11.42.1.2 (In Persian)
- Eslaminejad, S. A., Abolhasani Hastiani, A., Monsef, A. and Nadri, K. (1400). Investigating the effect of privatization on economic growth in Iran using the fully modified least squares method (FMOLS) (1370-1396). *Quarterly Journal of Economic Growth & Development Research*, 12(45). https://egdr.journals.pnu.ac.ir/article_7196.html (In Persian)
- Gharehkhani, H., & Mohammadi Moghani, H. (2022). Identifying and Prioritize the Multiple Roles of Government in the Process of Sports Industry Privatization. *Research in Sport Management and Marketing*, 3(3), 61-70. doi:10.22098/rsmm.2022.1794
- Green, M., & Oakley, B. (2001). Elite sport development systems and playing to win: uniformity and diversity in international approaches. *Leisure studies*, 20(4), 247-267. <https://doi.org/10.1080/02614360110103598>
- Habibi, A. & Kolahi, B. (1401). *Structural Equation Modeling and Factor Analysis*. Tehran: Jahad Daneshgahi, Second Edition. (In Persian)
- Hadian, H., Razavi, S. M. H., Boroumand, M. R., & Amirnejad, S. (2020). Strategies for Developing Economy of Iran's Sports Industry. *Annals of Applied Sport Science*, 8(4), 0-0. 10.29252/aassjournal.843
۳. مطالعات تطبیقی بین‌المللی: مقایسه مدل خصوصی‌سازی ورزش قهرمانی ایران با کشورهای موفق (مانند آلمان، ژاپن و ترکیه) می‌تواند منجر به شناسایی الگوهای بومی‌سازی‌شده و درس‌آموخته‌های کاربردی شود.
۴. تحلیل حقوقی و اقتصادی عمیق‌تر: بررسی دقیق‌تر قوانین موجود (از جمله اصل ۴۴ قانون اساسی و اسناد بالادستی) و ارزیابی اثرات اقتصادی خصوصی‌سازی در سطح کلان و خرد، می‌تواند به ارتقای کارآمدی سیاست‌ها کمک کند.
۵. ورزش و فناوری‌های نوین: پژوهش‌های آینده باید نقش فناوری‌های نوین (دیجیتال‌سازی مدیریت باشگاه‌ها، داده‌کاوی عملکرد ورزشکاران، هوش مصنوعی در مدیریت منابع) را در موفقیت خصوصی‌سازی ورزش قهرمانی بررسی کنند.
۶. ابعاد اجتماعی و فرهنگی خصوصی‌سازی: مطالعه اثرات اجتماعی خصوصی‌سازی (مانند افزایش مشارکت مردمی، تغییر نگرش‌ها نسبت به ورزش قهرمانی و نقش رسانه‌ها) می‌تواند به غنای ادبیات نظری این حوزه بیفزاید.
۷. تمرکز بر ورزش قهرمانی بانوان: بررسی خصوصی‌سازی در حوزه ورزش قهرمانی بانوان و تحلیل چالش‌ها و فرصت‌های خاص این بخش می‌تواند به سیاست‌گذاری عادلانه‌تر و کارآمدتر منجر شود.
- ### تشکر و قدردانی
- از کلیه افراد، مسئولین، مدیران و سازمان‌های دولتی و خصوصی که در روند اجرای این پژوهش همکاری‌های لازم را داشتند؛ کمال تشکر و قدردانی را داریم.
- ### تعارض منافع
- پژوهش حاضر هیچ گونه تعارض منافی ندارد.
- ### منابع
- Ahmadi, M. and Noudehi, M. (2020). Factor analysis of the components of administrative requirements before Sports Privatization in Iran. *Sport Management Journal*, 12(1), 201-222. doi:10.22059/jsm.2019.250137.2007 (In Persian)
- Ahmadi, M., Amirtash, A.M. & Safania, A. M. (2018). Factor analysis of cultural components

- Hyrkäs, K., Appelqvist-Schmidlechner, K., & Oksa, L. (2003). Validating an instrument for clinical supervision using an expert panel. *International Journal of nursing studies*, 40(6), 619-625. [https://doi.org/10.1016/S0020-7489\(03\)00036-1](https://doi.org/10.1016/S0020-7489(03)00036-1)
- Isazadeh H, Mohammadi N, Emami F. (2021). Designing the Developmental Pattern of NAJA Championship Sports. 3 2021; 9 (34) :45-62 URL: <http://ntsmj.issma.ir/article-1-1623-fa.html> (In Persian)
- Jamali Qarakanloo, A. (2019). *Designing and compiling a strategic model for the development of national championship sports bases*. PhD thesis. Urmia University. (In Persian)
- Karamzadeh, L. and Nasiri, M. (2023). Meta-analysis of factors and obstacles affecting the privatization of sports in Iran. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 22(60), 61-84. <https://doi.org/10.22034/ssys.2022.1991.2411> (In Persian)
- Khorsandi Fard, M., Peymanizad, H., Esmaeilzadeh Ghandehari, M. R., Kashtidar, M. and Nikoonam, A. (2023). Designing Chaotic Model for Effective Marketing in Athletic Sport of Iran, Mixed Research. *Sport Management Journal*, 15(1), 93-74. doi:10.22059/jsm.2021.278397.2249 (In Persian)
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel Psychology*, 28(4), 563-575. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.1975.tb01393.x>
- Mohammadi Rauof, M., Farahani, A., Shajie, R. and Maleki, A. (2022). Designing a Model of good Sport governance in Iran. *Sport Management Journal*, 14(2), 24-1. doi:10.22059/jsm.2020.296390.2399 (In Persian)
- Mohammadi moghani, H. and Gharekhani, H. (2018). The designing and explaining the model for the government's economic role in the process of Iran sports privatization. *Sport Management Journal*, 10(2), 385-367. <https://doi.org/10.22059/jsm.2019.200923.1575> (In Persian)
- Morton, R.H. (2002). "Who won the Sydney 2000 Olympics? Anallometric approach". *The Statistician*, 51, 147-155. <https://doi.org/10.1111/1467-9884.00307>
- Panahi, M., Esmaeilzadeh Maghari, A., heidarpour, F. and Keyghobadi, A. (2023). A New Approach to the Financial and Managerial Angles of Privatization Challenges in Iran Using Foundation Data Theory (Grounded Theory). *Journal of Investment Knowledge*, 12(46), 657-682. http://www.jik-ifea.ir/article_21529.html (In Persian)
- Rabari, M. (1400). *Metasynthesis of privatization studies in Iranian sports*. Master's thesis. Shahid Rajaee Teacher Training University. (In Persian)
- Radić, M., Ravasi, D., & Munir, K. (2021). Privatization: Implications of a shift from state to private ownership. *Journal of Management*, 47(6), 1596-1629. <https://doi.org/10.1177/0149206320988356>
- Rahmati, S., Yektayar, M., Khodamoradpoor, M., & Ahmadi, K. (2020). Designing a pattern for the privatization of sports places with a data-based approach. *Journal of Human Sport and Exercise*. 2020, 15(Proc3): S944-S957. doi:10.14198/jhse.2020.15.Proc3.46
- Rezaei, S. (2020). Designing the Privatization Model in Iran's Sports Industry. *Journal of Sport Management and Development*, 9(4), 110-129. <https://doi.org/10.22124/jsmd.2020.4792> (In Persian)
- Rezaeian, M. (2020). Challenges of the Private Sector of Higher Education in Iran. *Journal of Management and Planning In Educational System*, 13(1), 349-378. doi:10.29252/mpes.13.1.349 (In Persian)
- Sanad Cheshmandaz 1404 Islamic Republic of Iran. (2003). "Notice of the Supreme Leader to the Heads of the Three Branches," Office of the Supreme Leader, Letter No. 5775/1 dated 08/13/2003. (In Persian)
- SeyedAli, M. , Emami, F. and Mosavi, S. J. (2023). Presenting a Model of Privatization of Sports Facilities and Spaces in Tehran Municipality. *Sport Management Journal*, 15(3), 332-317. doi:10.22059/jsm.2022.343283.2950 (In Persian)
- Smolianov, P., Dolmatova, T., Smith, J., Morrisette, J. N., Schoen, C., El-Sherif, J., Dion, S. (2020). Elite Sport Methods for Public Health: the Analysis of World Practices. *Journal of Physical Education and Sport*, 20(4), 1847-1854. DOI:10.7752/jpes.2020.04250
- Sohrabi, Z., Moharramzadeh, M., Naghizadeh Baghi, A., & Azizian Kohn, N. (2023). Strategic Business Development Model of Iran's Professional Sports. *Sports Business Journal*, 3(2), 71-92. <https://doi.org/10.22051/sbj.2023.42901.1072>
- Tabachnick, B. G. (2007). Using multivariate statistics. *Alyn and Bacon*. <https://psycnet.apa.org/record/2006-03883-000>
- Waltz, C. F., & Bausell, B. R. (1981). *Nursing research: design statistics and computer analysis*. Davis Fa. <https://dl.acm.org/doi/abs/10.5555/578318>